

## PRESENTACIÓ DEL PROGRAMA

La comptabilitat, com altres branques del coneixement humà, ha nascut de la pràctica. El seu origen fou merament empíric i responia a la necessitat del registre.

La comptabilitat ha passat, com altres tantes ciències, per fases variades, de menor a major complexitat, de menor a major abstracció, de menor a major aparell crític, experimental i comprovatori.

La comptabilitat aporta l'instrument (dades = informació) en el que es fonamenten les decisions empresarials; així doncs, perquè la comptabilitat sigui útil, cal que utilitzi els avenços teòrics i tècnics més recents, que es sostenen principalment en la informàtica.

La informàtica ens permet enregistrar les transaccions econòmiques, pràcticament en el mateix instant en que es produeixen, i a més a més acumular dades i obtenir els estats comptables (la informació de la situació patrimonial; econòmica i financera de l'empresa) en el mateix moment.

Els programes informàtics actuals, cobreixen qualsevol necessitat empresarial relacionada amb la comptabilitat, des de la més senzilla a la més complexa, fins i tot n'hi ha que ens permeten la introducció de dades i l'obtenció dels estats comptables, sense que l'operador tingui un coneixement comptable previ, ni tan sols a nivell bàsic.

Malgrat tot, tota empresa és diferent d'altres i les seves necessitats d'informació difereixen considerablement en funció dels seus objectius, organització i mitjans de producció aplicats.

Així doncs, és necessari planificar la informació que es desitja obtenir i interpretar-la en funció dels objectius. Adaptar-se o conformar-se amb els resultats obtinguts mitjançant la implantació d'un programa informàtic o fet a mida, per molt excel·lent que sigui pot suposar en el millor dels casos; dependència i informació poc significativa.

Les eines informàtiques són instruments que cal saber utilitzar i aplicar a objectius concrets. El progrés que la comptabilitat ha experimentat en les dues últimes dècades, l'ha fet possible el suport

de la informàtica, proporcionant rapidesa en l'entrada de dades i en l'obtenció de resultats, ha alliberat temps per simular, comparar, analitzar, consolidar, reflexionar i interpretar. Així, tant els professionals com els científics han pogut arribar a conclusions i dictàmens que han millorat notablement la comptabilitat.

Tot això ens porta a afirmar que el primer pas per comprendre la comptabilitat és assolir un coneixement clar i precís del procés comptable bàsic; objectius, fonaments teòrics, suports, fases i obligacions formals. I, sobre tot, saber diferenciar el procés comptable dels estats comptables. Tan sols el seu domini ens permetrà un ús òptim de les eines o aplicacions informàtiques.

### **OBJECTIU DEL PROGRAMA**

Actualment, la comptabilitat ja no s'entén com un simple procés d'enregistrament de dades que compleix amb unes obligacions formals, que cal conèixer i dominar.

Podem definir i afirmem que:

*"La comptabilitat és informació útil expressada en un llenguatge propi que permet interpretar el passat, entendre el present i projectar el futur".*

L'objectiu que es pretén amb aquest programa és establir els punts de referència necessaris per que l'alumne assoleixi els coneixements teòrics i pràctics que necessitarà en el futur per executar i interpretar amb eficàcia el procés comptable d'una empresa.

El programari contempla tots aquests aspectes i està dirigit a persones sense coneixements previs i que tenen com a objectiu adquirir una formació sòlida en comptabilitat.

Sabadell, 23 de Setembre de 2002

Agustí Quer Peramiquel  
Maria Noguera Noguera  
Xavier Sentís Ros  
Albert Vancells Farraró

## PRIMERA PART: EL PROCÉS COMPTABLE

### ◆ TEMA 1. NATURALESA I OBJECTIUS DE LA COMPTABILITAT

### ◆ TEMA 2. EL BALANÇ:

- Conceptes de patrimoni, balanç i capital.
- Estudi de l'estructura financera i de l'estructura econòmica.
- Masses i elements patrimonials.
- Criteris d'ordenació.
- Criteris de valoració.
- El concepte d'equilibri:
  - ✓ Equilibri total i equilibri intern (financer).

### ◆ TEMA 3. EL COMPTE I LA PARTIDA DOBLE:

- Estudis de les variacions patrimonials:
  - ✓ Els fets comptables.
- El compte:
  - ✓ Concepte i tipus de comptes.
  - ✓ Mecanismes de funcionament.
  - ✓ Tecnicismes comptables.
  - ✓ Estudi dels principals comptes patrimonials i de gestió.
- La partida doble:
  - ✓ Definició.
  - ✓ Principis bàsics de funcionament.
  - ✓ L'assentament comptable.
  - ✓ Mecanismes de comprovació.
  - ✓ Suports materials (llibres comptables).
- Teories sobre el funcionament dels comptes.

### ◆ TEMA 4. EL PROCÉS COMPTABLE:

- Conceptes, esquemes i suport material (justificant i llibres).
- El cicle comptable bàsic:
  - ✓ Obertura, gestió, regularització i tancament.
- Estudi específic de la fase de regularització:
  - ✓ El Resultat comptable periòdic.
  - ✓ El Resultat per comparació d'ingressos i despeses.
    - Tècniques comptables específiques per determinar el resultat.
    - Amortització, periodificació i altres conceptes relacionats amb compres i vendes. La variació d'existències.
  - ✓ El tancament i la reobertura.
  - ✓ El balanç de situació i el compte de pèrdues i guanys (de resultat).

### ◆ TEMA 5. NORMALITZACIÓ COMPTABLE:

- Concepte de normalització comptable.
- Normativa comunitària sobre comptabilitat.
- El Pla General de Comptabilitat (RD 1643/1990 de 20 de desembre).
- Les resolucions de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de comptes (ICAC).
- Principis comptables (1ª part del PGC).
- Normes de valoració (5ª part del PGC).
- Comptes Anuals (4ª part del PGC).
- Quadre de comptes (2ª part del PGC).
- Definicions i relacions comptables (3ª part del PGC).

## SEGONA PART: ESTUDI DEL TRACTAMENT COMPTABLE DE LES OPERACIONS EMPRESARIALS

### ♦ TEMA 6. ESTUDI ECONÒMIC-COMPTABLE DE L'ACTIU FIXE:

- Concepte i classificació.
- Criteris de valoració.
- Despeses d'imputació plurianual (d'establiment i financers diferits)
- Immobilitzacions immaterials.
- Immobilitzacions materials.
- Immobilitzacions en curs.
- Immobilitzacions financeres.

### ♦ TEMA 7. DEPRECIACIÓ IRREVERSIBLE I REVERSIBLE DELS ACTIUS FIXES:

- Amortització d'actius fixes.
  - ✓ Concepte, fonament i causes.
  - ✓ Mètodes comptables.
  - ✓ Actius amortitzables.
  - ✓ Procediments i sistemes de càlcul.
- Provisió per depreciació d'actius fixes.
  - ✓ Concepte, fonament i causes.
  - ✓ Procediment i tractament comptable.

### ♦ TEMA 8. ESTUDI ECONÒMIC-COMPTABLE DE LES EXISTÈNCIES:

- Concepte, definició i classificació.
- Criteris de valoració.
- Conveni de valoració de sortides: FIFO, LIFO i PMP.
- Tractament comptable.
- Provisió per depreciació d'existències:
  - ✓ Concepte, fonament i causes.
  - ✓ Procediments i tractament comptable.

### ♦ TEMA 9. ESTUDI ECONÒMIC-COMPTABLE DELS DRETS DE COBRAMENT I DE LES OBLIGACIONS DE PAGAMENT:

- Concepte i classificació.
- Obligacions de pagament derivades de les operacions d'explotació.
- Drets de cobrament derivats de les operacions d'explotació.
  - ✓ Tractament comptable dels efectes comercials.
- Els comptes de personal.
- Els comptes d'Administracions públiques.
- Provisions per insolvències de tràfic:
  - ✓ Concepte, fonament i causes.
  - ✓ Procediments i tractament comptable.

### ♦ TEMA 10. ESTUDI ECONÒMIC -COMPTABLE DE LES FONTS DE FINANÇAMENT:

- Aspectes comptables bàsics del finançament propi.
  - ✓ Concepte i classificació.
  - ✓ Estudi de les aportacions dels socis. La formació del capital.
  - ✓ Estudi dels recursos generats per l'empresa. Autofinançament.
  - ✓ Subvencions de capital.
  - ✓ Situacions transitòries de finançament.
- Aspectes comptables bàsics del finançament aliè.
  - ✓ Concepte i classificació.
    - Finançament espontani i finançament negociat.
    - Fons aliens a llarg i a curt termini.
  - ✓ Els emprèstits.
    - Definició, classes i tractament comptable.

- ✓ Els préstecs i altres conceptes.
  - Definició, classes i tractament comptable

♦ **TEMA 11. ESTUDI ECONÒMIC-COMPTABLE DE LES INVERSIONS FINANCERES:**

- Conceptes i classificació.
  - ✓ Inversions permanents i inversions temporals.
- Inversions en valors negociables
  - ✓ Renda fixa i renda variable.
- Procés de formació, gestió i tractament comptable.
- Alienació (sortides) d'inversions financeres.
- Estudi especial
  - ✓ El valor teòric de les accions i la seva determinació.
  - ✓ El valor dels drets de subscripció i la seva determinació.
  - ✓ Tractaments comptables derivats dels drets.
- Provisió per depreciació de les inversions financeres.
  - ✓ Concepte, fonament i causes.
  - ✓ Procediment i tractament comptable.

♦ **TEMA 12. ESTUDI DEL FUNCIONAMENT DELS COMPTES DE GESTIÓ. DESPESES I INGRESSOS:**

- Conceptes i classificació.
- Estudi de les compres i altres despeses.
- Estudi de les vendes i altres ingressos.
- L'impost de societats com a despesa.
- Determinació del resultat periòdic.
- Distribució de resultats.

♦ **TEMA 13. ELS ESTATS FINANCERS BÀSICS:**

- La comunicació de la informació comptable.
- Els estats financers i els comptes anuals del PGC.
- Els models de balanç de situació del PGC.
- Els models de compte de Pèrdues i Guanyos del PGC.
- La memòria: informació bàsica requerida pel PGC.
- La xifra de negoci i altres aspectes regulats per l' ICAC.

♦ **TEMA ESPECIAL. TRACTAMENT COMPTABLE DE L'IMPOST SOBRE EL VALOR AFEGIT (IVA):**

- Concepte i tractament fiscal del valor afegit.
- Aspectes generals del tractament fiscal de l' IVA.
- Estudi complet del tractament comptable de l'IVA.

# INTRODUCCIÓ A LA COMPTABILITAT (PRIMERA PART)

## PROGRAMARI SINTÈTIC

|           |                                                        |
|-----------|--------------------------------------------------------|
| Mòdul 1.  | Naturalesa i objectius de la comptabilitat.            |
| Mòdul 2.  | El balanç: definicions i conceptes bàsics.             |
| Mòdul 3.  | El balanç: estructura i composició.                    |
| Mòdul 4.  | El balanç: criteris de classificació i valoració.      |
| Mòdul 5.  | El balanç: equilibri i variacions de valor.            |
| Mòdul 6.  | Variacions patrimonials: els fets comptables.          |
| Mòdul 7.  | El compte: concepte, estructura i funcionament.        |
| Mòdul 8.  | El compte: tipus i terminologia.                       |
| Mòdul 9.  | La partida doble: concepte i fonaments.                |
| Mòdul 10. | Teories sobre el funcionament dels comptes.            |
| Mòdul 11. | El resultat comptable: conceptes bàsics.               |
| Mòdul 12. | El procés comptable: concepte, instruments i esquemes. |
| Mòdul 13. | El procés comptable: liquidació d'exercicis 1ª Part.   |
| Mòdul 14. | El procés comptable: liquidació d'exercicis 2ª Part.   |
| Mòdul 15. | Normalització del procés comptable.                    |
| Mòdul 16. | Tractament comptable de l'IVA.                         |

## TEMPORALITZACIÓ (G.10 i G.20)\*

|          |                                                                    |
|----------|--------------------------------------------------------------------|
| 24/09/02 | Dimarts: Presentació i exposició del pla docent.                   |
| 26/09/02 | Dijous : Mòdul 1                                                   |
| 01/10/02 | Dimarts: Mòdul 2                                                   |
| 03/10/02 | Dijous : Mòdul 3 i lliurament de fitxes.                           |
| 08/10/02 | Dimarts: Mòdul 4                                                   |
| 10/10/02 | Dijous : Mòdul 5                                                   |
| 15/10/02 | Dimarts: Mòdul 6                                                   |
| 17/10/02 | Dijous : Mòdul 7                                                   |
| 22/10/02 | Dimarts: Pràctiques : Balanç                                       |
| 24/10/02 | Dijous : Mòdul 8                                                   |
| 29/10/02 | Dimarts: Mòdul 9                                                   |
| 31/10/02 | Dijous : Mòdul 10                                                  |
| 05/11/02 | Dimarts: Pràctiques: Assentaments bàsics.                          |
| 07/11/02 | Dijous : Mòdul 11                                                  |
| 12/11/02 | Dimarts: Pràctiques: Assentaments específics.                      |
| 14/11/02 | Dijous : Mòdul 12                                                  |
| 19/11/02 | Dimarts: Pràctiques: Assentaments habituals.                       |
| 21/11/02 | Dijous : Mòdul 13                                                  |
| 26/11/02 | Dimarts: Pràctiques: Assentaments habituals.                       |
| 28/11/02 | Dijous : Mòdul 14                                                  |
| 03/12/02 | Dimarts: Pràctiques: Procés comptable; obertura i gestió           |
| 05/12/02 | Dijous : Mòdul 15.                                                 |
| 10/12/02 | Dimarts: Pràctiques: Procés comptable; regularització i tancament. |
| 12/12/02 | Dijous : Pràctiques: Procés comptable; regularització i tancament. |
| 17/12/02 | Dimarts: Mòdul 16.                                                 |
| 19/12/02 | Dijous : Pràctiques: Procés comptable normalitzat.                 |

07/01/03 Dimarts: Pràctiques: Procés comptable normalitzat.  
09/01/03 Dijous : Pràctiques: Procés comptable amb IVA.  
14/01/03 Dimarts: Pràctiques: Procés comptable amb IVA.  
16/01/03 Dijous : Pràctiques: Procés comptable amb IVA.

\*Aquesta temporalització es veurà modificada per les dates de realització de dos exercicis optatius.

## **PRÀCTIQUES INTEGRADAS**

### **Primer Semestre**

|          |                                                          |
|----------|----------------------------------------------------------|
| 24/10/02 | Grup 10 - Tema: Patrimoni, balanç i equilibri.           |
| 22/10/02 | Grup 20 - Tema: Patrimoni, balanç i equilibri.           |
| 21/11/02 | Grup 10 - Tema: La partida doble (assentaments variats). |
| 19/11/02 | Grup 20 - Tema: La partida doble (assentaments variats). |
| 09/01/03 | Grup 10 - Tema: El procés comptable complet.             |
| 07/01/03 | Grup 20 - Tema: El procés comptable complet.             |

### **Segon Semestre**

|          |                                              |
|----------|----------------------------------------------|
| 19/02/03 | Grup 10 - Tema: Immobilitzat.                |
| 19/02/03 | Grup 20 - Tema: Immobilitzat.                |
| 02/04/03 | Grup 10 - Tema: Operacions de tràfic.        |
| 02/04/03 | Grup 20 - Tema: Operacions de tràfic.        |
| 14/05/03 | Grup 10 - Tema: El procés comptable complet. |
| 14/05/03 | Grup 20 - Tema: El procés comptable complet. |

## BIBLIOGRAFIA NORMATIVA BÀSICA

- Pla General de Comptabilitat 1991 (1993): Editorial McGraw-Hill (2<sup>a</sup> Edició), Madrid.  
NOTA: Disponible en català i en castellà. Porta un poster o desplegable amb el quadre de comptes i els models generals de balanç i compte de pèrdues i guanys. Incorpora les Resolucions de la ICAC.
- Pla General de Comptabilidad (1994): Editorial Tecnos (2<sup>a</sup> Edició), Madrid.  
NOTA: Incorpora un índex de comptes ordenat per ordre alfabètic i per conceptes. Incorpora les Resolucions de la ICAC.
- Pla General de Comptabilitat (1999): Editorial Prentice Hall, Madrid.  
NOTA: Incorpora un poster o desplegable amb el quadre de comptes i els models generals de balanç i compte de Pèrdues i Guanys. També incorpora un índex de comptes ordenats per ordre alfabètic i per conceptes i les Resolucions de la ICAC aplicades a cada norma.

## BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- Cañibano Calvo, Leandro (1995); “Contabilidad: Análisis contable de la realidad económica”, Editorial Pirámide (7<sup>a</sup> Edición)
- Codera, José Maria (1992); “Contabilidad Básica”, Editorial Pirámide (7<sup>a</sup> Edición), Madrid.
- Omecaña García, Jesús (1995); “Contabilidad Básica”, Editorial Deusto (3<sup>a</sup> Edición), Bilbao.
- Quer Peramiquel, Agustí (1996); “Patrimonio, Balance y Equilibrio”, Editorial Pirámide, Madrid.
- Quer Peramiquel, Agustí (1996); “El proceso contable”, Editorial Pirámide, Madrid.
- Quer Peramiquel, Agustí (1997); “Tratamiento contable del IVA”, Editorial Pirámide, Madrid.
- Quer Peramiquel, Agustí; Rovira Val, M.R. (1997); “El descuento de efectos”, Editorial Pirámide, Madrid.
- Sáez Torrecilla, Ángel (1996); “Contabilidad General, Volumen I i Volumen II”, Editorial McGraw- Hill (4<sup>a</sup> Edición), Madrid.
- Sáez Torrecilla, Ángel (1996); “Casos Prácticos de Contabilidad General, Volumen I”, Editorial McGraw- Hill (4<sup>a</sup> Edición), Madrid.
- Urías Valiente, Jesús (1996); “Introducción a la contabilidad” Editorial Pirámide, Madrid.
- Uroz Felices, F.J.; Quer Peramiquel, A (1996); “Determinación contable de resultados” Editorial Pirámide, Madrid.
- Uroz Felices, F.J. (1997); “Amortización de activos fijos” Editorial Pirámide, Madrid.
- Vilardell Riera, I; Ortín Angel, P; Solà Tey, M. (1997); “Introducción a la contabilidad general”, Editorial McGraw-Hill, Madrid.

## SISTEMA D'AVUACIÓ

### EXÀMENS

- 1) Examen parcial primer semestre. Primera part temari: El procés comptable i els seus instruments bàsics.
  - 1.1) Teòric tipus test amb 15 ó 20 preguntes (valor: 2 o 3 punts sobre els 10 totals de l'examen). Aspectes fonamentals. Una única resposta correcte.
  - 1.2) Pràctic. Exercici sobre el procés comptable complet. Valor 8 o 7 punts sobre els 10 totals de l'examen, i en funció de la part teòrica.
  - 1.3) De forma opcional, durant el primer semestre es realitzaran dos exercicis pràctics amb una valoració conjunta d'un punt. Les dates de realització seran, aproximadament, a principis de novembre el primer i a principis de desembre el segon.
- 2) Examen final juny. Inclou tot el temari.
  - 2.1) Restringit a les operacions bàsiques i presentació dels comptes anuals (segona part del temari) si s'ha superat l'examen parcial del primer semestre.
  - 2.2) Complet, si no s'ha superat l'examen parcial del primer semestre.
- 3) Examen final setembre. Únic, inclou tot el temari.
- 4) Opcional: per realitzar cadascun dels exàmens es podem utilitzar les plantilles que es publicaran junt amb els enunciats dels exercicis de pràctiques. En el servei de Biblioteca es pot trobar els enunciats dels d'exàmens del curs anterior.

### REQUISITS BÀSICS PER SUPERAR L'ASSIGNATURA

- 1) Presentació correcte, degudament ordenats i classificats del Balanç de Situació i el Compte de Pèrdues i Guany segons el PGC.
- 2) Domini del procés comptable i dels seus instruments bàsics.
- 3) Domini del tractament comptable de les amortitzacions, provisions, valoració d'existències i ajustaments per periodificació.